

Проблем са Шешељевим изгредима дубљи је него што су људи у Србији преокупирани свакодневним бригама спремни да виде. Да ли је власт могла да га спречи у намери да посету из Загреба претвори у шовинистички перформанс?

Ђорђе Влајић као новинар већ деценијама посматра политичку сцену у Србији, а тиме, хтео то или не, добро памти сва непочинства Војислава Шешеља. Сећа се како се Шешељ, заједно са кумом Вуком Драшковићем, испилио из фракције новопазовске Српске народне обнове. Док је кум Вук убрзо постао „краљ тргова“, Шешељ је, у пратњи неколико брадатих, неуредних људи који су се називали четницима, морао буквално да се бије за прилику да нешто каже. Већ тада, раних деведесетих, насиље је било део његовог политичког концепта. Тако је и остало.

Војислав Шешељ, према Ђорђу Влајићу, одавно није у политичком зениту. Али је његово произвођење сканадала поприлично добро прорачунато: „Политички маркетинг Војислава Шешеља одувек је био заснован на скандалима, оштрим изјавама, тешком национализму, конфликтима. Чак се у неким ситуацијама појављивао као врло дијаболна личност. Све што је радио, радио је с намером да себе прикаже као човека који бескомпромисно брани српство – по сваку цену и без икаквих обзира и осећаја за друге. Тако се понашао и према политичким противницима, не само према људима друге националности“.

Снажни председник слаб на Шешеља?

Пошто је званична посета хрватске парламентарне делегације била значајна за Србију, а сви у земљи, укључујући и Шешељевог бившег политичког следбеника и актуелног председника државе Александра Вучића знају ко је лидер Радикала, поставља се питање, да ли је власт могла да га спречи у намери да посету политичких гостију из Загреба претвори у шовинистички перформанс.

Сам Вучић је у среду (18.4.) на Првом програму Радио телевизије Србије осудио инцидент, а онда одговорио на неизречено питање: „Ви знате да ми никада нећемо дозволити да неко са стране угрози било кога од наших гостију. Али како да реагујете када су у питању народни посланици?“ Потом је Вучић нагласио да као представник Србије није напуштао Загреб када су тамо палили српске заставе. Није изоставио ни да спомене Алојзија Степинца. У лежерном издању, без кравате, надуго и нашироко је наводио шта је све учињено за побољшање положаја Хрвата у Србији, да би напоследку рекао: „И онда вам се догоди ово што вам наруши углед и имиџ. И шта да радите? Шта да радите?“

Посматрачи у наводној немоћи најмоћнијег човека државе виде сасвим јасну рачуницу. Зоран Гавриловић из Бироа за друштвена истраживања (Бироди) каже да Шешељ није опозициони противник, већ поприлично кооперативни партнер актуелне владајуће

гарнитуре: „Испад Војислава Шешеља део је репертоара којим он покушава да скрене пажњу на себе, по принципу изгубио сам све битке, али још водим рат. Остављен на милост и немилост свог ученика Александра Вучића, претворио се у његовог момка за прљаве медијске послове. Не треба бити велики стручњак за медије и видети да је Шешељ редован гост владиних билтена, где се долази само уз сагласност власти“.

Ђорђе Влајић додуше каже да не постоје докази да Вучић директно или индиректно штити Шешеља – али постоје обрасци понашања који су поприлично речити: „Откако се Српска радикална странка поделила, ја нисам био сведок ниједног жестоког сучељавања Вучића и Шешеља, ни политичког ни персоналног. Мислим да ту постоји нека врста договорног или прећутног пакта да се не нападају, јер би то могло да буде неповољно и за једног и за другог“.

Шешељ у свом елементу

Шешељ је у разговору с новинарима у четвртак (19.4.) био добро расположен. Пошто изгледа нико није видео како је Шешељ газио заставу, а снимак безбедносних камера се још није појавио, једини траг тог његовог чина јесте саопштење његове странке. Новинари су упитали да ли је све измишљено, а Шешељ у свом стилу одговорио: „Било би изванредно да смо измислили, а будале населе, али нисмо. Зашто су се вратили у Загреб? Само због нашег саопштења?“

Шешељ је био уверен да његов најављени „радикалски уранак“ у Хртковцима 6. маја, на 26. годишњицу митинга после којег су Хрвати из тог места почели да се исељавају, ипак неће бити забрањен, најавивши миран скуп, „као што је миран био скуп и 1992.“ Осим тога, Војислав Шешељ каже да не верује како ће му бити одузет мандат у Скупштини Србије.

Ђорђе Влајић подвлачи да управо то показује недостатак политичке воље да се са Шешељем изађе на крај: „Оно што мене посебно забрињава јесте то да је Шешељ правоснажно осуђен у Хашком трибуналу и да остаје посланик. Тиме власт крши и сопствене и међународне законе“.

Тешке последице радикалског саопштења

Шефица владе Србије Ана Брнабић покушала је у четвртак (19.4.) да извади кестење из ватре и позвала је телефоном свог хрватског колегу Андреја Пленковића, али он се, према њеним речима, напосто није јавио. Нови круг неспоразума између Београда и Загреба очито је поново успешно подстакнут Шешељевим провокацијама.

По свему судећи, Војислав Шешељ већу циљну публику има у Хрватској, јер тамошња јавност на њега реагује као на озбиљну претњу, упркос његовој маргиналној политичкој снази. У Србији се људи деле на оне који слежу раменима и оне који одмахују руком. Ту је и понеки злуради осмех. Но, проблем са Шешељевим изгредима јесте дубљи него што су људи преокупирани свакодневним бригама спремни да виде.

Зоран Гавриловић сматра да је мотивација доктора друштвених наука с титулом четничког војводе очигледна: „Блага реакција власти у Србији не говори да се она плаши Шешеља, већ да она не жели да раскрсти с ратним наслеђем чији је део била. Но од тога је гора само чињеница да државна тужитељка није нашла за сходно да реагује, јер добри правници кажу да је Шешељ прекршио закон. И ето нас у Поглављу 23, ето нас у ЕУ-интеграцијама. Тако долазимо до кључног Шешељевог мотива, а то је остављање Србије ван европских интеграција, с надом да ће она постати руска губернија“.

(Дојче веле)